

STATSRÅDETS
SVENSKA
SPRÅKNÄMND

Språkråd

Om förvaltningsklagan – och andra relaterade begrepp inom förvaltningen.....	3
Lainkirjoittajan opas – ett hjälpmedel även för översättare	5
Gott språk lönar sig	6
Sänkta arvoden för tolkar och översättare i Europa...8	
Slaftips	9
EU söker svenskspråkiga översättare	10
På nya platser	11
Dags för Slafuppdatering	13

Statsrådets svenska språknämnd finns på adressen

www.vnk.fi/spraknamnden

På webbplatsen finns information om nämnden och om dess verksamhet och sammansättning. Där hittar du också alla nummer av Språkråd i pdf-format från och med Språkråd 1/2001. På webbplatsen finns dessutom nämndens rekommendationer, handboken Svenskt lagspråk i Finland (Slaf) och mallar och ordlistor.

Frågor och initiativ till Statsrådets svenska språknämnd

kan sändas per e-post.

I principiella frågor som gäller svenskt lag- och förvaltningspråk i Finland kan nämnden även konsulteras muntligen via sekreteraren, tfn 0295160386.

Prenumerationer på Språkråd, adressändringar och annulleringar:
per e-post, fax eller post. Se kontaktinformation nedan.

Språkråd distribueras i tryckt form per post och i pdf-format per e-post.

Språkråd sänds gratis till beställaren.

Redaktör: Gunilla Garoff

Ombrytning: Anja Järvinen

Kopiering: Statsrådets kansli, upplaga 1 100 ex.

Kontaktinformation:

Statsrådets svenska språknämnd

Statsrådets translatorsbyrå

PB 23, 00023 STATSRÅDET

spraknamnden@vnk.fi

Tfn sekreteraren 0295160386

OM FÖRVALTNINGSKLAGAN – OCH ANDRA RELATERADE BEGREPP INOM FÖRVALTNINGEN

Vi talar om att klaga över beslut eller över bristande service, och vi säger att vi anför klagan eller klagomål. Inom förvaltningen har det talats om förvaltningsklagan, men det har inte varit helt klart vad ordet avser. Nu införs det i förvaltningslagen nya och tydliga bestämmelser om förvaltningsklagan. En genomgång av begreppet förvaltningsklagan och andra närliggande begrepp är därför på sin plats.

Förvaltningsklagan – och klagan

Nya bestämmelser om *förvaltningsklagan* (*hallintokantelu*) införs i kapitel 8 a i förvaltningslagen (434/2003) genom lag 368/2014, som träder i kraft 1.9.2014. Samtidigt upphävs det nuvarande 4 § 3 mom. i förvaltningslagen, som innehåller en allmän men svårtydbar bestämmelse om förvaltningsklagan.

Målet med de nya bestämmelserna om förvaltningsklagan är att förtydliga rådande praxis. Syftet med förvaltningsklagan är att garantera god förvaltning med hjälp av sådan administrativ styrning som kan ges till följd av klagan.

Det är viktigt att märka att "var och en" har rätt att anförda förvaltningsklagan. Rätten är alltså inte bunden till någon partsställning, och klagan kan därför också anföras av en utomstående som inte lidit av lagstridigt förfarande eller passivitet i förvaltningen. Orsaken är att en förvaltningsklagan inte är ett rättsmedel, vars syfte är att ändra eller upphäva ett myndighetsbeslut. God förvaltning angår var och en, vare sig personen är part eller inte.

En förvaltningsklagan gäller frågan om någon som utövar offentlig makt förfarit lagstridigt eller underlåtit att fullfölja sina skyldigheter. Klagan kan med andra ord gälla såväl en aktiv handling som passivitet inom förvaltningen. Förvaltningsklagan kan anföras över en myndighet, den som är anställd hos en myndighet eller någon annan som sköter en offentlig förvaltningsuppgift.

Förvaltningsklagan anföras hos den myndighet som övervakar den verksamhet som klagan gäller. Förfarandet är tudelat: den övervakande myndigheten ska först göra en preliminär rättslig bedömning av klagan och sedan, baserat på bedömningen, vidta de åtgärder som den anser vara befogade. Åtgärderna kan bestå av att den övervakande myndigheten gör den som klagan gäller uppmärksam på kraven på god förvaltning eller underrättar denne om sin uppfattning om ett

lagenligt förfarande. I grövre fall kan den övervakande myndigheten också ge en anmärkning.

För förvaltningsklagan gäller en allmän preskriptionstid på två år. Fristen är dock inte ovillkorlig, och i särskilda fall kan en förvaltningsklagan prövas även om en längre tid gått.

I förvaltningslagen används också kortformen *kantelu* (*klagan*) för förvaltningsklagan. T.ex. vid översättning ska man därför vara aktsam så att förvaltningsklagan inte förväxlas med sådana klagomål som kan anföras hos justitiekanslern eller justitieombudsmannen.

Förvaltningsklagan, i den form som hittills funnits, behandlas i Slaf, s. 285. Denna text bör ses över med tanke på nästa upplaga av Slaf.

Klagomål – och klagan

Klagomål är i första hand ett allmänspråkligt begrepp. När man talar om att anförda klagomål eller klaga över ett beslut eller en dom avser man i regel uttrycka att man är missnöjd. Det händer att man vill "klaga", men egentligen avser man använda ett ordinärt rättsmedel såsom besvär. Eftersom allmänspråket och lagspråket inte till alla delar sammanfaller är det viktigt att känna till begreppen.

Klagomål förekommer också i lagtext. Var och en har rätt att rikta ett *klagomål* (på finska *kantelu*) till justitiekanslern och justitieombudsmannen enligt lagen om justitiekanslern vid statsrådet (193/2000) och lagen om riksdagens justitieombudsman (197/2002). Den som anför klagomål kallas *klaganden* (på finska *kantelija*).

Klagan (på finska *kantelu*) ingår också i förvaltningsprocesslagen (586/1996), som reglerar behandlingen av ett förvaltningsärende vid en förvaltningsdomstol. En sådan processuell klagan är ett extraordinärt rättsmedel och skiljer sig med andra ord märkbart från klagomål till de högsta laglighetsövervakarna.

Det här betyder att det finska begreppet "kantelu" används dels i förvaltningslagens mening för förvaltningsklagan, i lagen även förkortat till klagan, dels i förvaltningsprocesslagens mening för ett extraordinärt rättsmedel, och dels för klagomål till de högsta laglighetsövervakarna enligt annan lagstiftning.

Omprövning

Bestämmelser om *omprövning* och *omprövningsförfarande* (på finska *oikaisu* och *oikaisuvaatimusmenettely*) infördes 2010 i kapitel 7 a i förvaltningslagen. Omprövning är ett rättsmedel inom förvaltningen, och målet med bestämmelserna i förvaltningslagen är uttryckligen att stärka omprövningens status som rättsmedel samt att ha entydiga bestämmelser om förfarandet. Med bestämmelserna om omprövningsförfarande fick myndigheterna effektivare redskap att avgöra omprövningsärenden. Bestämmelserna lyfter fram förvaltningsmyndigheternas ansvar att ge rättsskydd i efterhand.

I förvaltningslagen ingår alltså bestämmelser om *förfarandet* vid omprövningsärenden, bl.a. hur begäran om omprövning ska anföras. Det är dock speciallagstiftningen som avgör bl.a. om rätt till omprövning av det konkreta förvaltningsbeslutet alls föreligger. I samband med delgivning av ett förvaltningsbeslut informeras därför alltid, om det finns rätt till omprövning eller andra rättsmedel. Förvaltningslagens bestämmelser om omprövningsförfarande är med andra ord *sekundära* i förhållande till eventuella bestämmelser om omprövning i speciallagstiftningen.

Föremålet för omprövning är ett beslut som en förvaltningsmyndighet fattat. Begäran om omprövning lämnas till den omprövningsmyndighet som anges i respektive speciallagstiftning. Ofta är samma myndighet som fattat beslutet också omprövningsmyndighet, men beroende på lagstiftningen kan t.ex. en övervakningsnämnd vara omprövningsmyndighet. Även om det i fråga om omprövning handlar om ett rättsmedel behandlas en begäran om omprövning av en myndighet, inte en förvaltningsdomstol. Syftet är att undanröja brister i förvaltningsbeslut utan att de måste föras till en domstols avgörande.

Omprövning ska enligt förvaltningslagen begäras inom 30 dagar från att man fått del av beslutet, om det i speciallagstiftningen inte finns bestämmelser om en avvikande frist.

Omprövning kan leda till att beslutet ändras eller upphävs. Upphävandet kan gälla antingen hela beslutet eller en del av det, och i samband med upphävandet kan ärendet återförvisas till ny behandling i den instans som fattat beslutet. Begäran kan också avslås vilket betyder att ärendet inte alls tas upp till behandling.

Se även den information om *begära prövning* som ingår i Språkråd 2/2010.

Rättelse

Rättelse (*korjaus*, *korjaaminen*, i äldre lagstiftning även *oikaisu*) gäller rättelse av fel i beslut och andra myndighetsdokument. Om rättelse av *sakfel* och *skrivfel* – till det senare hör också räknefel eller andra jämförbara fel – finns bestämmelser i kapitel 8 i förvaltningslagen. Syftet är att rättelseförfarandet ska undanröja *uppenbara* fel, som kommit till i samband med förvaltningsbeslutsprocessen. Bestämmelserna om när rättelse kan ske utgör ett slags miniminivå för smidiga rättelser inom förvaltningen – vid grövre fel blir det fråga om omprövning eller något annat rättsmedel.

Rättelse kan ske på myndighetens eget initiativ (s.k. själv rättelse) eller om en part yrkar på det. Ett fel får dock inte rättas, om det leder till ett oskäligt resultat för en part och felet inte har föranletts av partens förfarande.

Rättelse görs alltid av samma myndighet som ursprungligen beslutat om ärendet: ett nytt beslut fattas i samma ärende. Rättelse är inte bundet till någon tidsfrist. Rättelse kan leda till att ett beslut undanröjs t.ex. för att det grundat sig på oriktig eller bristfällig utredning.

För fullständighetens skull påminns här om att *rättelse av översättningsfel* görs enligt 21 § 3 mom. i språklagen (423/2003).

Rättelse och omprövning i privaträttsliga sammanhang

Allt det som ovan anförts om omprövning och rättelse gäller förvaltningen. Dessvärre är samma logik inte fullständig på den privaträttsliga sidan. Exempelvis i 12 kap. 18 § i vattenlagen finns det bestämmelser om ett förfarande som på finska heter "oikaisuvaatimus" och som på svenska benämns "rättelseyrkande" eftersom det inte är fråga om omprövning enligt förvaltningslagen.

 Paulina Tallroth
Regeringsråd
Justitieministeriet

LAINKIRJOITTAJAN OPAS – ETT HJÄLPMEDEL ÄVEN FÖR ÖVERSÄTTARE

Handboken *Lainkirjoittajan opas* (justitieministeriets utredningar och anvisningar 37/2013, 477 sidor, enbart på finska), med anvisningar för de handläggare som bereder och skriver lagar och förordningar, har kommit ut. Handboken finns i både bokform och elektronisk form. Den elektroniska versionen finns tillgänglig för alla på justitieministeriets webbsidor (www.om.fi), och i framtiden kommer den att ses över och uppdateras vid behov.

Handbokens förhållande till andra anvisningar

Den nya handboken ersätter de tidigare *Lainlaatijan perustuslakiopas* från 2006 och *Lainlaatijan opas* från 1996. Däremot ersätter den inte 2004 års *Hallituksen esitysten laatimisohejeet* (Helo).

Lainkirjoittajan opas innehåller en kort introduktion om EU-rätten som en del av vår rättsordning, men anvisningarna om genomförande av EU-rättsakter finns fortfarande i *Lainlaatijan EU-opas* (Justitieministeriets utredningar och anvisningar 11/2012) som finns i elektronisk form på justitieministeriets webbsidor.

Ålands särställning behandlas kort i Lainkirjoittajan opas, men de egentliga anvisningarna finns i publikationen Ålands ställning i lagberedningen och i EU-ärenden (justitieministeriets utredningar och anvisningar 8/2012) som man också hittar på justitieministeriets webbsidor.

När det gäller beredningen av de lagar och förordningar som gäller statsfördrag finns anvisningarna i *Valtiosopimusopas 2012* och *Valtiosopimusoppaan liitteet 2012* (med mallar på finska och svenska) på utrikesministeriets webbsidor.

Vad innehåller handboken?

Den nya handboken vägleder lagberedaren när det gäller lagstiftningens förhållande till grundlagen. De krav som lagstiftningen ska fylla med tanke på de grundläggande rättigheterna går igenom mycket noggrant, och för mer ingående studier får läsaren också information om de regeringspropositioner och utlåtanden av riksdagens grundlagsutskott där frågorna har behandlats. Eftersom propositionerna och utlåtandena finns på både finska och svenska kan det här vara värdefull bakgrundsinformation för översättarna.

Lagstiftningens förhållande till den viktigaste allmänna lagstiftningen, t.ex. förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, personuppgiftslagen, språklagarna och strafflagstiftningen, tas också upp. De här kapitlen är allmänbildande läsning för var och en som är intresserad av juridik och samhällsfrågor.

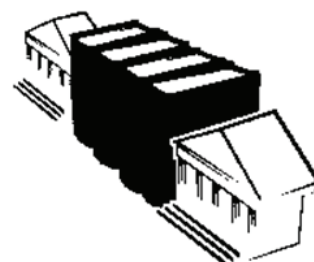
Av särskilt intresse för dem som översätter lagar och förordningar till svenska är de detaljerade anvisningar som gäller rent lagtekniska frågor, t.ex. normhierarkin och författningarnas uppbyggnad, lagrubriker och ingresser, hänvisningar samt ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

Det finska lagspråket

I boken finns också ett kapitel om det finska lagspråket. Det kapitlet är förstås också intressant för lagöversättarna. Särskilt avsnittet om konjunktionerna *ja*, *sekä*, *tai* och *taikka* är relevant för alla som översätter, läser och tolkar lagtext.

Lainkirjoittajan opas nämns också i det nya handlingsprogrammet för ett bättre myndighetspråk (*Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram*, undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:3). Enligt programmet ska Lainkirjoittajan opas småningom kompletteras. Institutet för de inhemska språken samlar nämligen på sina webbsidor exempel på författningstext som åskådliggör handbokens anvisning om att lagberedaren ska skriva begripligt författningsspråk.

 Ann-Marie Malmsten
Lagstiftningsråd
Justitieministeriet

GOTT SPRÅK LÖNAR SIG

Den årliga språkvårdsdagen på Hanaholmen är en dag som bjuder in till möten, mångsidig behandling av ett visst ämne och utbyte av information och idéer – och årets inspirerande språkvårdsdag den 20 maj var minsann inget undantag. Temat *Gott språk lönar sig* är dessutom aktuellt på många sätt, och angeläget för alla, oavsett arbetsfält.

Språkvårdsdagens föredragshållare samlade kring ordföranden för Hugo Bergroth-sällskapet, Mona Forsskåhl (i mitten). Från vänster: Birgitta Agazzi, Gunborg Gayer, Veera Jokirinne, Orla Vigsø, Charlotta af Hällström-Reijonen, Eivor Sommardahl, Aino Piehl och Jenny Stenberg-Sirén.

Kontaktytorna till ett gott språk är många. Vad innebär ett gott språk om man ser till kommunikationen, kulturen och litteraturen, bildningen och utbildningen, medierna och den vår tvåspråkiga verklighet?

”Målet är att nå fram”

Orla Vigsø från Södertörns högskola lyfte fram den målinriktade och retoriska funktionen av ett gott språk. Enligt Vigsø kan språkets kvalitet rent pragmatiskt mätas i relation till den kommunikativa funktionen. Då är gott språk ett språk som fungerar och inte skapar oönskade uppfattningar om avsändaren.

Vigsø tog också upp det retoriska målet, dvs. att nå fram. Det förutsätter att avsändaren skapar en positiv bild av sig själv, argumenterar i sak och behandlar ämnet på ett sätt som intresserar publiken, i enlighet med retorikens grundbegrepp ethos, logos och pathos. Ett gott språk är då ett språk som förenar dessa tre så att målet uppnås,

vare sig det är fråga om att sälja något, övertyga någon eller få till stånd en handling.

Ett gott språk kan förstås också vara mycket annat. Vigsø pekade vidare på det situationsbundna: ibland är ett gott språk att kunna anpassa sig till en situation och avvika från det förväntade eller från normen. Han menar att det är en förmåga som kan tränas upp genom lyhördhet och variation. Här gäller det för avsändaren att kunna läsa av och förstå sin miljö och sina medmänniskor.

Ett starkt skolspråk en god grund

Inom skolvärlden är ett gott språk av allra största vikt. När man diskuterar utbildning blir framtidsperspektivet väldigt tydligt: skolans roll i de ungas språkliga utveckling kan inte nog betonas.

Gunborg Gayer från Helsingfors stad diskuterade bl.a. kring skolspråket, studentexamen och lärarna som språkliga förebilder. Med hänvisning till dagens tema och i termer av vad som lönar sig påpekade Gayer att det lönar sig för eleven att ha

ett starkt skolspråk, och att det för skolan lönar sig att i alla sammanhang försöka stärka det och föra en systematisk, medveten språkpolitik. Gayer hävdade att den svenska skolan i Finland inte har något berättigande ifall svenskan inte står på stadig grund.

Ett starkt skolspråk gagnar också resten av elevens inläring. Gayer framhöll att stabila grunder i skolspråket också bidrar till goda resultat i andra ämnen. Och i förlängningen: ett gott resultat i studentexamen gör det lättare för den unga att ta sig till fortsatta studier, förutom att det också kan ge större valfrihet.

Information i mängder

Inom ramen för principen om en öppen förvaltning vinnlägger sig statliga och kommunala myndigheter om att göra informationen mer tillgänglig. I sitt föredrag kom Gunborg Gayer också in på den enorma mängd information som erbjuds via olika kanaler. Informationen är öppen och tillgänglig t.ex. på olika webbplatser, men språkdräkten är inte alltid genomtänkt. En svag punkt är dessutom att myndigheterna är tvungna att upphandla översättningstjänsterna, vilket går ut över kvaliteten.

Även **Eivor Sommardahl** och **Aino Piehl** från Institutet för de inhemska språken fokuserade på den information som förmedlas i myndigheternas texter och gick närmare in på den senaste tidens insatser för ett begripligare myndighetsspråk. Sommardahl och Piehl presenterade det nyligen utgivna handlingsprogrammet för ett klart myndighetsspråk, och behandlade då också översättarens roll och hur målet om ett klart myndighetsspråk kan beaktas i såväl strategier som strukturer. (En närmare presentation av handlingsprogrammet finns i Språkråd 1/2014.)

Ett rikt språk

Fjolårets nyhet, att införa pecha kucha för en kort och slagkraftig presentation av ett ämne

(20 bilder och 20 sekunder per bild), var också detta år ett uppskattat och fräscht inslag. I år låg fokus på språket i medier. **Jenny Stenberg-Sirén** från Helsingfors universitet gav en inblick i sin forskning om nyhetsspråket i radio och tv och den variation materialet uppvisar. **Charlotta af Hällström-Reijonen** från Institutet för de inhemska språken gläntade på dörren till twitterandets fascinerande värld. Twitter innebär ett nytt sätt att sprida information och kommunicera – och därför också ett annat slags tilltal och kreativitet i framställningen.

Under dagen belystes språkets rikedom vidare av språkvårdaren **Birgitta Agazzi**, som tog fasta på hur språket hyllas i sångskatten och hur språkets rikedom på annat sätt tar sig uttryck i allt från skönlitterära kärleksbetygelser till dialekter och nyord. Ytterligare ett bevis på språkets rikedom var för övrigt de två sonetter som publiken under dagen fick ta del av, skrivna och framförda av **Erik Andersson**.

Veera Jokirinne från Sverigefinska ungdomsförbundet beskrev för sin del hur förbundet kommunicerar för att nå ut till sverigefinländare på bred front och deltar i arbetet för att revitalisera minoritetsspråken i Sverige. Språkvårdsdagen avslutades med **Frank Skog** från Unga Teatern som lät publiken ta del av arbetsprocessen kring en pjäs med allt vad det innebär av produktion och bearbetning av text, språklig uppfinningsrikedom och, slutligen, ett engagerat framförande.

Under språkvårdsdagen delades det traditionsenligt också ut ett språkpris, som i år tillföll författaren och journalisten **Anna-Lena Laurén**. I prismotiveringen lyfte Hugo Bergroth-sällskapet fram Lauréns osvikliga känsla för det svenska språket. Sällskapets språksporre överräcktes till Helsingin Sanomat för tidningens anmärkningsvärda insatser för det svenska språket.

 Eva Orava
Miljöministeriet

SÄNKTA ARVODEN FÖR TOLKAR OCH ÖVERSÄTTARE I EUROPA

De europeiska tolkarnas och översättarnas organisation EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association) ordnade ett seminarium för rättstolkar och rättsöversättare den 3–5 april i Kraków. Seminariet, som gick under namnet New Tasks for Legal Interpreters and Translators in the Enlarged Europe, behandlade de nya uppgifter som rättstolkar och rättsöversättare fått i det utvidgade Europa. På seminariet presenterades vilka auktoriserings-, registrerings- och utbildningssystem det finns för rättstolkar och rättsöversättare i olika europeiska länder och vid olika institutioner. Samtidigt presenterades nuläget i fråga om tolkning och översättning vid domstolar.

I det allmänna plenumet berättade representanterna från Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna om vilka kompetenskrav de ställer på sina tolkar och översättare samt om de etiska reglerna för rättstolkar och rättsöversättare. I plenumet berättades det också om vilka ändringar som har skett inom översättningsbranschen i Ungern sedan anslutningen till EU samt om det nya auktoriseringsystemet i Polen. På seminariet presenterades också utbildnings-, auktoriserings- och registreringsystemen i Serbien, Nederländerna, Polen, Ukraina, Ryssland, Storbritannien och Ungern.

Låg prisnivå sänker kvaliteten

Systemen varierar mycket, men en fråga lyftes fram i de flesta anförandena. Bland annat till följd av konkurrensutsättning har prisnivån på arvodet för översättningar och tolkningsuppdrag sjunkit överlag. Erfarna tolkar och översättare har varit tvungna att sänka sina priser till den grad att de inte längre har tid att producera texter och tolkningar av god kvalitet.

Den nederländska staten har konkurrensutsatt tolknings- och översättningstjänsterna och vinna-

ren av konkurrensutsättningen är en stor internationell översättningsbyrå. De erfarna tolkarna och översättarna har nu blivit tvungna att arbeta via företaget för ett arvode som är ungefär 30–50 procent lägre än tidigare. Också i Storbritannien har tolknings- och översättningstjänsterna inom den offentliga sektorn till följd av konkurrensutsättning koncentrerats till en stor byrå och detta har lett till liknande problem.

Skärpta krav på tolkar och översättare

I Nederländerna inrättade man år 2007 ett register över auktoriserade tolkar och översättare. Syftet med registret är att säkerställa att tolkarna och översättarna upprätthåller sin yrkeskompetens. Tolkarna och översättarna ska uppfylla vissa kriterier för att finnas kvar i registret. Under en tidsperiod av fem år ska de delta i kompletterande utbildning som omfattar 80 studiepoäng samt kunna bevisa att de har gjort ett bestämt antal översättningar till de registrerade språken. När registret uppdaterades år 2014, ströks en stor del av de erfarna tolkarna och översättarna ur registret och därmed har de inte längre rätt att arbeta som auktoriserade översättare och tolkar. Orsaken till avregistreringen var att de inte hade kompletterat sin utbildning, eftersom de inte haft råd till det på grund av att arvoden hade sänkts.

 Anna Grönqvist
Justitieministeriet

SLAFTIPS

Den här gången vill jag lyfta fram några ord i SLAF-ordlistan som inte finns bara i författningstexter. Det är de där orden som tycks behöva en ny översättningsmotsvarighet varje gång man stöter på dem, eller hur?

Asianmukainen

Behörig (i behörigt skick), behövlig, som behövs, som sig bör, tillbörlig, riktig, korrekt, lämplig, saklig, ändamålsenlig, motiverad, giltig m.fl. Använd inte "sakenlig", "erforderlig" eller "vederbörlig".

ilman asianmukaista matkalippua matkustava = den som reser utan giltig biljett

Asianmukaisesti

Behörigen, på behörigt/rätt/tillbörligt/lämpligt sätt, på ett riktigt sätt, som sig bör, fackmässigt m.fl. (inte "vederbörligen")

Huomattava, tuntuva, merkittävä

Dessa finska ord har ungefär samma betydelse, men de svenska motsvarigheterna är mer nyanserade. **Huomattava** kan vanligen översättas med *avsevärd, ansenlig, betydande*, ibland friare med mycket stor. **Merkittävä** kan vanligen översättas med *betydande*.

Kännbar har en mer konkret valör än **tuntuva** och bör användas bara om något som faktiskt "känns", oftast på ett otrevligt sätt. Man kan tala om kännbara skador, förluster eller utgifter, men inte om kännbara vinster eller inkomster.

Märkbar betyder inte detsamma som *avsevärd*, utan något som kan uppfattas med sinnena, som är tydligt, påtagligt.

Taho

Taho används ofta i finskan när man vill undvika att nämna personer, grupper, myndigheter m.m. vid namn. I många fall behöver ordet inte översättas: *oikeistotaho = högern; työnantajataho = arbetsgivarna; hallitustaho = regeringen*. I svenskan kan ordet *håll* ibland användas på ungefär motsvarande sätt: *på företagarehåll, på experthåll, på ansvarigt håll*. Detsamma gäller ordet *sida*: *johdon taholta on ilmoitettu, että ... = från ledningens sida har det meddelats att ...* Ibland passar en omskrivning: *ulko- puolinen riippumaton taho arvioi = en extern, oberoende utvärdering görs; yhä useammalla taholla = allt fler*.

Om det klart framgår vad taho står för i sammanhanget kan man använda det konkreta ord som avses, ibland t.ex. *myndighet, organisation, institution, sammanslutning*. Är det oklart måste man ta till en lämplig ospecifik beteckning, t.ex. *aktör, enhet, krets, grupp, organ*, mer sällan *instans*. Observera att *instans* i allmänhet avser ett beslutsorgan på en viss nivå inom förvaltningen eller rättsväsendet (*första instans, andra instans*).

Ylläpitäjä

Huvudman, den som svarar för, den som driver/för/förvaltar m.fl. (inte "upprätthållare").

Se även Ylläpitää

kuntayhtymä on sairaalan ylläpitäjä = samkommunen är huvudman för sjukhuset
urheiluhallin ylläpitäjänä toimii X = X svarar för idrottshallen

Ylläpitää

Vara huvudman för, svara för, driva, föra, förvalta m.fl. "Upprätthålla" betyder att bevara på samma (höga) nivå, t.ex. *upprätthålla sin yrkesskicklighet, upprätthålla den allmänna ordningen, och ska därför i allmänhet undvikas*.

ylläpitää järjestelmää = *förvalta ett system (systemförvaltning)*

ylläpitää koulua = *vara huvudman för en skola*

ylläpitää leirintäaluetta = *driva en campingplats*

ylläpitää rekisteriä = *föra/driva/förvalta ett register*

 Nina Nissas
Riksdagens svenska byrå

EU söker svenskspråkiga översättare

I sommar är det dags för ett nytt uttagningsprov för svenskspråkiga EU-översättare.

EU-institutionerna har drygt 4 000 översättare till de 24 officiella EU-språken. Av dem jobbar ungefär 1 600 vid EU-kommissionens generaldirektorat för översättning, som är en av de största översättningstjänsterna i världen. Förra året översattes över 2 miljoner sidor vid kommissionen.

Vem kan söka?

- Du ska ha **minst en lägre högskoleexamen**. Du behöver inte nödvändigtvis ha översättarutbildning eller språkutbildning. Även du som är t.ex. ekonom, jurist, journalist eller ingenjör är välkommen att söka.
- Du ska kunna **översätta till svenska från minst två av EU:s officiella språk**. Ett av dem ska vara antingen engelska, franska eller tyska.
- Du ska vara **medborgare** i ett EU-land.

Hur gör jag för att söka?

Uttagningsprovet anordnas av EU-institutionernas gemensamma rekryteringsbyrå Epsa. Gå in på Epsas webbplats http://europa.eu/epso/index_sv.htm, skapa ett konto och anmäl dig till provet mellan den **3 juli och 5 augusti**.

Vad händer sedan?

Uttagningsprovet inleds med datorbaserade tillträdesprov, som består av flervalsfrågor för att testa läsförståelse, logiskt tänkande och tolkning av sifferuppgifter. De sökande som klarar tillträdesprovet kallas till översättningsprov och intervjuer. Om man klarar alla delprov placeras man på en reservlista, som används som bas när EU-institutionerna rekryterar nya översättare.

Hela ansökningsprocessen tar i genomsnitt åtta till tio månader. All kommunikation sker via ditt Epsa-konto – kolla det därför regelbundet.

Var hittar jag mer information?

- http://europa.eu/epso/index_sv.htm
- http://ec.europa.eu/dgs/translation/index_en.htm
- Uttagningsprovet för svenskspråkiga översättare på Facebook: <https://www.facebook.com/events/673199389426301>
- [Facebook: Translating for Europe](#)

Kontaktpersoner:

Tina Young: christine.young@ec.europa.eu

Maria Sjöström Gisslén: maria.sjostrom-gisslen@ec.europa.eu

ANMÄL DIG NU! ANMÄLNINGSTIDEN GÅR UT 1.7.2014

SVENSK-FINSKT ÖVERSÄTTARSEMINARIUM

2–3 OKTOBER 2014 I ÅBO

ARRANGÖRER

INSTITUTET FÖR DE INHEMSKA SPRÅKEN OCH FINLANDS ÖVERSÄTTAR- OCH TOLKFÖRBUND

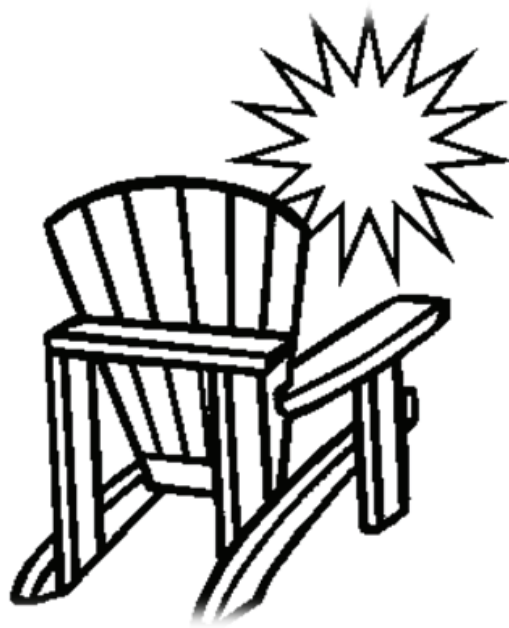
**PROGRAM, UPPGIFTER OM PRIS OCH HOTELL SAMT ANMÄLNINGSBLANKETT FINNS PÅ
SEMINARIETS WEBBPLATS:**

www.sprakinstitutet.fi/su-ru

PÅ NYA PLATSER

Vem	Var	Varifrån	Tfn/e-post
Helena Lindström	pensionerad 1.8.2014	riksdagens svenska byrå	
Marina Andersson	statsrådets translatorsbyrå		029560254 marina.andersson@vnk.fi
Anna Korhonen	utrikesministeriet		0295351905 anna.korhonen@formin.fi

**SPRÅKRÅD ÖNSKAR SINA LÄSARE
MÅNGA SKÖNA SOMMARDAGAR !**

DAGS FÖR SLAFUPPDATERING

Arbetet med uppdateringen av handboken Svenskt lagspråk i Finland (Slaf) har inletts. Slafarbetsgruppen vänder sig nu till dig med en begäran om hjälp: finns det något i Slaf som du vill ändra, stryka eller tillägga?

Vi ber dig använda svarsblanketten nedan, som kan sändas per post till adressen Kitty Fogelholm, Statsrådets translatorsbyrå, PB 23, 00023 STATSRÅDET. Blanketten finns också på Statsrådets svenska språknämnds webbsidor på adressen <http://vnk.fi/hankkeet/ruotsin-kielen-lautakunta/slaf/sv.jsp>.

* * * * *

UPPDATERING AV SVENSKT LAGSPRÅK I FINLAND

Skriv in dina konkreta, motiverade förslag med exempel på denna blankett.

Skicka den ifyllda blanketten till Kitty Fogelholm kitty.fogelholm@vnk.fi.

Svara senast den 8 september 2014.

Namn	
Kontaktuppgifter	
e-post	tfn
Förslag till ändringar/tillägg/strykningar	
Vilken sida i Slaf? Föreslagen formulering:	
Källor och motivering	

Tack för dina svar!

Slafarbetsgruppen

STATSRÅDETS KANSLI